

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Управління витратами»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

Рік навчання 3, семестр 6

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Томашевська О.А.

tomashevaska2011@ukr.net

https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2023

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни направлене на формування теоретичних знань та практичних навичок щодо закономірностей формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями з метою мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9.** Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- СК1.** Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.
- СК6.** Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- СК7.** Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- СК8.** Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
- СК9.** Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні прониеси.
- СК10.** Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК11.** Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- СК12.** Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13.** Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14.** Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально - економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко - математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально - економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/пра ктичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
6 семестр				
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління витратами				
Тема 1. Концептуальні засади управління витратами у підприємницьких структурах	2/2	Знати загальні та специфічні принципи управління витратами, характеристику функцій та методів управління ресурсами і витратами.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій	0-25 балів
Тема 2. Формування витрат у виробничих структурах	2/2	Оволодіти методикою складання виробничих програм та кошторисів підрозділів різного функціонального призначення (основних, допоміжних, обслуговуючих).	Здача практичної роботи	0-25 балів
Тема 3. Теорія та практика оцінки рівня витрат та їх структури	2/2	Знати методи формування витрат, структуру витрат і фактори, що її визначають.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-25 балів
Тема 4. Обґрунтування планових і прогнозних витрат	4/4	Оволодіти методикою планування витрат та розрахунку рівня допустимих витрат, а також методикою визначення реальних (дійсних) витрат за стадіями життєвого циклу виробу.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-25 балів
Змістовий модуль 2. Функціонально-методичні аспекти управління витратами				
Тема 5. Методи управління витратами	4/4	Оволодіти методами цілеспрямованого (проактивного) формування собівартості: Target Costing та Kaizer Costing. Standart Costing» Direct Costing. LCC-аналіз тощо.	Здача практичної роботи	0-20 балів
Тема 6. Система «Витрати-випуск-прибуток» як інструмент підвищення результативності господарської діяльності	4/4	Знати методику системи «витрати-випуск-прибуток» (CVP). Вміти інтерпретувати графічну модель лінійних співвідношень CVP-аналізу.	Здача практичної роботи.	0-20 балів

Тема 7. Оптимізація операційних витрат виробничої діяльності	4/4	Оволодіти інструментами оптимізації запасів і матеріальних потоків.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 8. Мінімізація запасів та їх поповнення	4/4	Вміти здійснити оцінку руху виробничих запасів та визначити його вплив на собівартість продукції. Оволодіти методами «ABC» та XYZ-аналізу.	Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 9. Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів	2/2	Знати організаційну побудову системи обліку витрат і руху матеріальних цінностей; диференціацію і повноту обліку регульованих витрат за місцями їх формування. Оволодіти методами контролю витрат.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій. Здача практичної роботи	0-15 балів
Тема 10. Удосконалення системи формування витрат та контролю за їх використанням	2/2	Знати напрями удосконалення схем формування інформаційних потоків. Знати складові механізми формування системи управління операційними витратами на засадах її адаптивності.	Підготовка доповідей /рефератів/презентацій.	0-15 балів
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Проходження тестових завдань по I і II модулі є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Безверхий К.В. Непрямі витрати в системі управління промислових підприємств. навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2017. 276 с.
2. Артамонова Н.С., Акулюшкіна М.О. Управління витратами: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2018. 120 с.
3. Тарасенко С. І. Управління витратами : навч. посіб. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 305 с.
4. Оксанич, О., Волкова І, Миронова О. Калькуляція собівартості продукції, робіт, послуг. Київ.: Центр навчальної літератури, 2019. 326 с.
5. Іванюта П.В. Управління ресурсами та витратами: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 320 с.
6. Круш П., Макалюк І. Управління транзакційними витратами промислових підприємств. Методологія і практика. Київ: Кондор, 2019. 300 с.
7. Давидович І.Є. Контролінг: навч. посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 557 с.
8. Ющишина Л. О. Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.

Допоміжні

13. Даньків. Й.Я., Шулла Р.С. Аналітичні можливості розвинутого директкостингу при прийнятті стратегічних управлінських рішень по виробничій програмі підприємства. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/2308/1/4.pdf>
14. Директ-костинг чи повна виробнича собівартість? URL: <https://finconsult.com.ua/direkt-kosting-ili-polnaya-proizvodstvennaya-sebestoimost/>
15. Ляшенко, Г., Овсяннікова, В. (2022). Витрати підприємства та управління ними. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-27>
16. Сутність, історія виникнення та розвитку системи калькулювання собівартості «Директ костинг». URL: https://studbooks.net/1483663/buhgalterskiy_uchet_i_audit/suschnost_istoriya_voznikoveniya_razvitiya_sistemy_kalkulirovaniya_sebestoimosti_direkt_kosting
17. Труніна І. М., Онищенко О. В. Методичні підходи до управління затратами промислових підприємств. *Modern Economics*. 2018. № 7. С. 182–191.
18. Томашевська О.А. Особливості системи обліку витрат «Direct-costing». *Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків: Державний біотехнологічний університет, 11-12 травня 2022 р.*
19. Наропенко А. Л., Savelieva М. V. Теорія управління. URL: https://stud.com.ua/31796/menedzhment/teoriya_upravlinnya (12.12.2022).
20. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
21. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
22. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09. 2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
23. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
25. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://kodeksy.com.ua/buh/psbo.htm>
26. Затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Наказ Міністерства аграрної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>
27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» Наказ міністерства фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>